

A9-0258/2021

27.7.2021

PRANEŠIMAS

dėl vystymosi politikos vaidmens reaguojant į biologinės įvairovės nykimą besivystančiose šalyse Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo kontekste (2020/2274(INI))

Vystymosi komitetas

Pranešėja: Michèle Rivasi

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĒL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	23
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	24

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl vystymosi politikos vaidmens reaguojant į biologinės įvairovės nykimą besivystančiose šalyse Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo kontekste (2020/2274(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos veiklą,
- atsižvelgdamas į 1992m. JT biologinės įvairovės konvenciją (CBD) ir būsimą 15-ąją jos šalių konferencijos susitikimą (COP 15),
- atsižvelgdamas į Tarptautinę sutartį dėl maisto ir žemės ūkio paskirties augalų genetinių išteklių,
- atsižvelgdamas į 2007 m. JT deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių,
- atsižvelgdamas į 2018 m. JT deklaraciją dėl valstiečių ir kitų kaimo vietovėse dirbančių žmonių teisių,
- atsižvelgdamas į 2019 m. JT tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiąją ataskaitą dėl klimato kaitos ir žemės,
- atsižvelgdamas į 2019 m. IPCC specialiąją ataskaitą dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui,
- atsižvelgdamas į 2019 m. Tarpvyriausybines mokslines politines biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) parengtą biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų visuotinę vertinimo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 29 d. IPBES praktinio seminaro ataskaitą dėl biologinės įvairovės ir pandemijų,
- atsižvelgdamas į JT specialiojo pranešėjo ataskaitą dėl čiabuvių tautų teisių, pateiktą 2016 m. JT Generalinei Asamblėjai,
- atsižvelgdamas į 1989 m. Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją Nr. 169 dėl čiabuvių ir gentimis gyvenančių tautų,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 15 d. Biologinės įvairovės konvencijos sekretoriato parengtą Penktąją pasaulio biologinės įvairovės apžvalgą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 30 d. JT aukščiausiojo lygio susitikimą biologinės įvairovės klausimais,
- atsižvelgdamas į JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir į darnaus vystymosi tikslus (DVT),
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją,

- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 14 d. Biologinės įvairovės konvencijos 13-osios šalių konferencijos Kankūno pareiškimą dėl tvaraus ganyklinio ūkininkavimo ir gyvulininkystės produkcijos skatinimo siekiant išsaugoti biologinę įvairovę pievose ir natūraliosiose ganyklose,
- atsižvelgdamas į Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto aukšto lygio ekspertų grupės 2019 m. liepos mėn. ataskaitą dėl aprūpinimo maistu ir mitybos „Agroekologiniai ir kiti novatoriški tvaraus žemės ūkio ir maisto sistemų, kuriomis gerinamas aprūpinimas maistu ir mityba, metodai“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. FAO paskelbtą ataskaitą „Žinių apie dirvožemio biologinę įvairovę būklė – statusas, iššūkiai ir galimybės“,
- atsižvelgdamas į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją (CITES) ir Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvenciją,
- atsižvelgdamas į organizacijos „Front Line Defenders“ 2020 m. pasaulinę analizę,
- atsižvelgdamas į Europos aplinkos agentūros paskelbtus Europos 2020 m. biologinės įvairovės rodiklius (SEBI),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 9 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Visapusiškos strategijos su Afrika kūrimas“ (JOIN(2020)0004),
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 24 d. Komisijos komunikatą „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (COM(2021)0082),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020)0381),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 25 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 11 d. Komisijos rekomendaciją 2013/396/ES dėl Sąjungos teisės aktuose įtvirtintų teisių pažeidimo atvejais taikytinų valstybių narių įpareigojamųjų ir kompensacinių kolektyvinio teisių gynimo mechanizmų bendrųjų principų¹,
- atsižvelgdamas į 2019 m. liepos 23 d. Komisijos komunikatą „ES veiksmų, kuriais siekiama apsaugoti ir atkurti pasaulio miškus, stiprinimas“ (COM(2019)0352) ir į vėlesnes Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gegužės 15 d. Tarybos išvadas dėl čiabuvių tautų,
- atsižvelgdamas į 2017 m. naująjį Europos konsensumą dėl vystymosi,
- atsižvelgdamas į 2003 m. lapkričio mėn. priimtą ES veiksmų planą dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena,

¹ [OL L 201, 2013 7 26, p. 60.](#)

- atsižvelgdamas į išsamią prekybos ir biologinės įvairovės analizę, kurią 2020 m. birželio mėn. paskelbė Išorės politikos generalinis direktoratas²,
 - atsižvelgdamas į ES biologinės įvairovės strategijos laikotarpio vidurio peržiūrą³,
 - atsižvelgdamas į išsamią analizę „Biologinės įvairovės nykimo ir didėjančio zoonozinių ligų plitimo sąsaja“, kurią 2020 m. gruodžio mėn. paskelbė Išorės politikos generalinis direktoratas⁴,
 - atsižvelgdamas į savo 2018 m. liepos 3 d. rezoliuciją dėl pasaulyje vykdomų čiabuvių tautų teisių pažeidimų, įskaitant žemės grobimą⁵,
 - atsižvelgdamas į Išorės politikos generalinio direktorato 2014 m. rugsėjo mėn. paskelbtą tyrimą „Čiabuvių tautos, gavybos pramonė ir žmogaus teisės“⁶,
 - atsižvelgdamas į išsamią analizę „Sunkumai užtikrinant aplinkosaugos ir čiabuvių tautų teises Amazonės regione“, kurią 2020 m. birželio mėn. paskelbė Išorės politikos generalinis direktoratas⁷,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 22 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl ES teisinės sistemos, skirtos ES sukeliama pasauliniam miškų naikinimui sustabdyti ir pradėti juos atkurti⁸,
 - atsižvelgdamas į Europos žaliąjį kursą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto pranešimą (A9-0258/2021),
- A. kadangi apie 70 proc. neturtingiausių pasaulio gyventojų pragyvenimo šaltinis tiesiogiai priklauso nuo biologinės įvairovės;
 - B. kadangi biologinė įvairovė daugiausia nyksta besivystančiose šalyse;
 - C. kadangi biologinė įvairovė ir toliau yra itin svarbus šaltinis siekiant kurti vaistus;
 - D. kadangi iš išsamiausių pasaulinių skaičiavimų matyti, kad ekosistemų funkcijos teikia naudą už 125–140 trilijonų JAV dolerių per metus, t. y. toji nauda yra daugiau kaip pusantro karto didesnė už pasaulio BVP⁹;
 - E. kadangi biologinei įvairovei poveikį daro klimato kaita ir ji taip pat svariai prisideda

² [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603494/EXPO_IDA\(2020\)603494_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603494/EXPO_IDA(2020)603494_EN.pdf)

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-annex-eu-biodiversity-strategy-2030_en.pdf ir https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0034_LT.html

⁴ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/658217/IPOL_IDA\(2020\)658217_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/658217/IPOL_IDA(2020)658217_EN.pdf)

⁵ OL C 118, 2020 4 8, p. 15.

⁶ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/534980/EXPO_STU\(2014\)534980_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/534980/EXPO_STU(2014)534980_EN.pdf)

⁷ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603488/EXPO_IDA\(2020\)603488_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2020/603488/EXPO_IDA(2020)603488_EN.pdf)

⁸ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0285.

⁹ *Biodiversity: Finance and the Economic and Business Case for Action*, santrauka ir apibendrinimas, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO), 2019 m. gegužės mėn., p. 7.

prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos per jos pačios palaikomas ekosistemų funkcijas;

- F. kadangi prognozuojama, kad per ateinančius dešimtmečius biologinė įvairovė ir ekosistemų funkcijos mažės, o iš gamtos išteklių pagamintų medžiagų (maisto, pašarų, medienos ir bioenergijos) pasiūla ir paklausa didės kartu su dabartine rinkos verte;
- G. kadangi pagrindinės sausumos, jūrų ir kitokios vandens biologinės įvairovės problemos apima buveinių nykimą ir suskaidymą (ypač dėl žemės ūkio plėtros ir intensyvinimo), gamtos išteklių (pvz., žuvų) poreikvojimą, taršą, invazines svetimias rūšis ir klimato kaitą;
- H. kadangi, remiantis 2019 m. IPBES biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų visuotine vertinimo ataskaita, dauguma 2020 m. Aičio biologinės įvairovės tikslų nėra pasiekti;
- I. kadangi Pasaulio ekonomikos forumo 2020 m. pranešime dėl visuotinių grėsmių nurodyta, kad su aplinka susijusios grėsmės yra didžiausios sisteminės grėsmės mūsų pasaulio ekonomikai;
- J. kadangi EBPO apskaičiavo, jog finansiniai srautai, kurie gali būti žalingi biologinei įvairovei (remiantis išskastinio kuro ir žemės ūkio subsidijomis), siekia 500 mlrd. JAV dolerių per metus, t. y. maždaug dešimt kartų daugiau nei visuotiniai biologinės įvairovės išsaugojimo ir tvaraus naudojimo finansavimo srautai, ir kadangi neveikimo biologinės įvairovės nykimo klausimu kaštai yra dideli ir planuojama, kad dar išaugs¹⁰;
- K. kadangi IPBES pranešė, jog daugiau kaip 30 proc. naujų ligų protrūkių lemia žemės paskirties keitimas, žemės ūkio plėtra ir urbanizacija;
- L. kadangi iš naujausių tyrimų matyti, kad svarbiose pasaulio biologinės įvairovės išsaugojimo teritorijose gyvena 1,65–1,87 mlrd. čiabuvių tautų, vietos bendruomenių ir Afrikos kilmės asmenų; kadangi iš kito nustatyto fakto matyti, kad 56 proc. žmonių, gyvenančių svarbiose biologinės įvairovės išsaugojimo teritorijose, gyvena mažas pajamas ir mažas bei vidutines pajamas gaunančiose šalyse; kadangi tik 9 proc. gyventojų gyvena dideles pajamas gaunančiose šalyse; kadangi, anot organizacijos „Rights and Resources Initiative“, iš to aiškiai matomas neproporcingai didelis išsaugojimo poveikis globaliesiems Pietums;
- M. kadangi esama mokslinių įrodymų, kad egzistuoja sudėtingas biologinės įvairovės nykimo ir didėjančios zoonozijų, pvz., COVID-19, rizikos ryšys;
- N. kadangi čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių pagrindiniai poreikiai ir pragyvenimo šaltiniai labai priklauso nuo žemės, gamtos išteklių ir ekosistemų, turint mintyje tai, kad žemas jų gyvenimo lygis ir atskirtis nuo politinio bei ekonominio gyvenimo gali būti susiję su esminiais konfliktais dėl gamtos išteklių naudojimo ir teisių į žemę;
- O. kadangi tradicinės čiabuvių teritorijos užima apie 22 proc. viso pasaulio sausumos ploto ir sutampa su teritorijomis, kuriose sutelkta 80 proc. planetos biologinės įvairovės;

¹⁰ *Biodiversity: Finance and the Economic and Business Case for Action*, santrauka ir apibendrinimas, EBPO, 2019 m. gegužės mėn.

- P. kadangi saugomos teritorijos gali apsaugoti biologinę įvairovę visos žmonijos labui, tačiau kai kuriais atvejais jos taip pat buvo siejamos su didelio masto čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių žmogaus teisių pažeidimais;
- Q. kadangi čiabuviai tebėra vieni skurdžiausių gyventojų ir kadangi vienas iš didžiausių sunkumų, su kuriais susiduria čiabuvių tautos visame pasaulyje, yra siekti, kad būtų teisiškai pripažinta jų protėvių žemės kolektyvinė nuosavybė, ypač kai ji būna paskelbiama saugoma teritorija;
- R. kadangi apskaičiuota, kad 50 proc. visame pasaulyje saugomų teritorijų yra sukurtos teritorijose, kuriose tradiciškai gyvena ir kurias naudoja čiabuvių tautos, ir kad ši dalis didžiausia Šiaurės ir Pietų Amerikoje, pvz., Centrinėje Amerikoje tokių teritorijų daugiau kaip 90 proc.;
- S. kadangi dėl nepripažįstamų čiabuvių tautų ir bendruomenių paprotinių teisių į žemę kyla žemės grobimo pavojus ir dėl to kyla grėsmė jų pragyvenimo šaltiniams bei galimybei reaguoti į klimato kaitą ar biologinės įvairovės nykimą;
- T. kadangi JT specialusis pranešėjas čiabuvių tautų teisių klausimais nurodė, kad konfliktai ir smurtas čiabuvių teritorijose dažniausiai kyla dėl gavybos pramonės veiklos;
- U. kadangi, remiantis organizacijos „Front Line Defenders“ 2020 m. pasauline analize, 2020 m. buvo nužudytas mažiausiai 331 žmogaus teisių gynėjas, iš kurių 69 proc. buvo aplinkos gynėjai, o 26 proc. veikė konkrečiai čiabuvių tautų teisių srityje;
- V. kadangi ES siekia užsibrėžti tikslą užtikrinti bent 30 proc. biologinės įvairovės apsaugą pagal Biologinės įvairovės konvenciją;
- W. kadangi daugėja mokslinių tyrimų, kuriais nustatoma, kad čiabuvių tautos ir vietos bendruomenės turi labai svarbių žinių ir atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį, susijusį su darniu gamtos išteklių valdymu ir biologinės įvairovės išsaugojimu, taip pat su kaimo gyventojų pragyvenimo šaltinių gerinimu ir vietos gyventojų bei bendruomenių atsparumo didinimu; kadangi visuotinių biologinės įvairovės tikslų negalima pasiekti nepripažįstant čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių teisių ir jų nepaisant;
- X. kadangi ES, parengdama Europos žaliąjį kursą, pateikė tvirtus ekologinius įsipareigojimus ir tikslus, tačiau bendras ES ekologinis pėdsakas toliau yra didelis, o tai daro neigiamą poveikį besivystančių šalių aplinkai; kadangi ES biologinės įvairovės strategija siekiama tokios padėties, kad iki 2050 m. būtų atkurtos visos pasaulio ekosistemos, kad jos būtų atsparios ir tinkamai apsaugotos, laikantis Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m., ir pareiškia įsipareigojimą siekti tikslo iki 2050 m. nutraukti dėl žmogaus kaltės vykstantį rūšių išnykimą, vadovaujantis kartų tarpusavio atsakomybe ir lygybės principu, įskaitant pagarbą čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių teisėms ir visapusiškam bei veiksmingam jų dalyvavimui; kadangi ES ir jos valstybių narių strategija, pagal kurią teikiama parama besivystančioms šalims, turėtų būti parengta taip, kad būtų numatytas klimato kaitos ir biologinės įvairovės nykimo poveikis;
- Y. kadangi biologinė įvairovė yra itin svarbi siekiant aprūpinimo maistu, žmonių gerovės ir vystymosi visame pasaulyje; kadangi ekosistemų žmonėms teikiama nauda apima, be kita ko, vandens ir oro valymą, kenkėjų ir ligų kontrolę, pasėlių apdulkinimą,

dirvožemio derlingumą, genetinę įvairovę, gėlo vandens tiekimą, apsaugą nuo potvynių, anglies sekvestraciją ir atsparumą klimato kaitai; kadangi miškuose randama daugiau kaip 75 proc. pasaulio sausumos biologinės įvairovės ir miškų išteklių yra pragyvenimo šaltinis daugiau kaip 25 proc. pasaulio gyventojų; kadangi COVID-19 pandemija atskleidė, kokiose srityse esama žemės ūkio maisto produktų sistemų nelygybės, ir kad būtina tvariai pritaikyti ir gerinti smulkiųjų žemės savininkų gamybą besivystančiose šalyse, pertvarkyti žemės ūkio maisto produktų sistemas ir siekti, kad žemės ūkio sektoriuje būtų siekiama tvarumo klimato atžvilgiu;

- Z. kadangi, remiantis 2019 m. rugpjūčio 8 d. IPCC specialiąja ataskaita dėl klimato kaitos ir žemės, matoma, kad čiabuviai jau ilgą laiką prisitaiko prie klimato kaitos, remdamiesi savo tradicinėmis žiniomis, dėl kurių didėja jų atsparumas;
- AA. kadangi 2019 m. rugsėjo 24 d. IPCC specialiojoje ataskaitoje dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui taip pat pateikiama įrodymų dėl mokslinių ir vietos bei čiabuvių žinių derinimo naudos siekiant padidinti atsparumą;
- AB. kadangi Biologinės įvairovės konvencijos 8 straipsnio j punktu valstybės, kurios yra Konvencijos Šalys, įpareigojamos gerbti ir palaikyti čiabuvių ir vietos bendruomenių žinias, inovacijas ir praktiką, kurios yra svarbios biologinės įvairovės išsaugojimui ir tvariam naudojimui; kadangi vis dėlto Biologinės įvairovės konvencijoje nėra aiškiai pripažįstamos čiabuvių tautų žmogaus teisės;
- AC. kadangi, JT maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) vertinimu, visame pasaulyje prarasta apie 75 proc. augalų genetinės įvairovės ir šiuo metu 75 proc. pasaulio maisto gaminama tik iš 12 rūšių augalų ir penkių rūšių gyvūnų, o tai kelia didelį pavojų pasaulio apsirūpinimo maistu saugumui;
- AD. kadangi prarandant genetinę įvairovę, ypač keičiant gerai prisitaikiusias vietos veisles kitomis veislėmis, didėja pažeidžiamumas kenkėjų, ligų ir aplinkos pokyčių, įskaitant klimato kaitą, atžvilgiu; kadangi žemės ūkio rinkos globalizacija sustiprino žemės ūkio biologinės įvairovės nykimą, o tai reiškia, kad yra mažiau galimybių diegti inovacijas ir prisitaikyti prie klimato kaitos;
- AE. kadangi apskaičiuota, kad visame pasaulyje 30 proc. grėsmių rūšims kyla dėl tarptautinės prekybos;
- AF. kadangi, be tarptautinės prekybos, neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais ir neteisėta prekyba mediena ir žaliavomis gali paspartinti biologinės įvairovės blogėjimą ir naikinimą šalyse, kuriose institucijos ir aplinkos teisės aktai yra silpni;
- AG. kadangi vandenynai yra didžiuliai biologinės įvairovės rezervuarai ir pagrindinis pasaulinio klimato reguliatorius; kadangi jų išsaugojimas yra labai svarbus siekiant darnaus vystymosi ir skurdo panaikinimo, užtikrinant tvarų pragyvenimo šaltinį ir aprūpinimą maistu milijardams žmonių; kadangi jūrų ekosistemų tarša plastikais yra ir pasaulinė, ir vietos problema, galinti turėti sunkių pasekmių laukinei gyvūnijai, ekonominei veiklai ir žmonių sveikatai besivystančiose šalyse; kadangi šios taršos mastas buvo visiškai nepakankamai įvertintas ir vis dar yra žinių spragų, ypač dėl poveikio pakrančių žemėms ir bendruomenėms; kadangi, remiantis pastarojo meto Jungtinių Tautų aplinkos programos ataskaita „Apleista problema: jūrą teršiančių šiukšlių ir taršos plastikų poveikis aplinkosauginiam teisingumui“ (angl. *Neglected:*

Environmental Justice Impacts of Marine Litter and Plastic Pollution), tokios šiukšlės ir tarša daro neproporcingai didelį poveikį pažeidžiamiems asmenims, kelia grėsmę visapusiškam ir veiksmingam naudojimuisi žmogaus teisėmis ir sudaro didelių kliūčių siekiant darnaus vystymosi tikslų (DVT);

- AH. kadangi ES biologinės įvairovės strategijoje išipareigojama sąžiningai ir teisingai dalytis genetinių išteklių, susijusių su biologine įvairove, naudojimo teikiama nauda ir skatinti įgalinančią sistemą, naudojant mokslinių tyrimų, inovacijų ir technologijų priemones;
- AI. kadangi nusikaltimai aplinkai, kurių kaina, kaip apskaičiavo JT aplinkos programa ir Interpolas, yra beveik du kartus didesnė už visuotinį pagalbos biudžetą, spartina biologinės įvairovės nykimą ir klimato kaitą, visų pirma vykdant su miškininkyste susijusius nusikaltimus;
- AJ. kadangi biologinės įvairovės karštųjų taškų ir skurdu pasižyminčių vietovių teritorijos sutampa, nes dauguma išsaugojimo karštųjų taškų yra šalyse, kuriose vyrauja skurdas ir maisto stygius;
- AK. kadangi Maldivų Respublika savo 2019 m. gruodžio 3 d. pareiškimе paragino iš dalies pakeisti Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą, kad būtų pripažinti nusikaltimai, sudarantys ekocidą;
- AL. kadangi IPBES praneša, kad nuo 2005 m. tarptautinės teisėtos prekybos laukiniais augalais ir gyvūnais vertė išaugo 500 proc., o nuo XX a. 9-ojo dešimtmečio – 2 000 proc.¹¹;
- AM. kadangi ES yra viena didžiausių laukinių gyvūnų ir su laukiniais gyvūnais susijusių produktų importuotojų visame pasaulyje;
- AN. kadangi pasaulinė neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais yra viena iš pelningiausių organizuotos tarpvalstybinės nusikalstamos veiklos formų;
- AO. kadangi remiantis įprastinės veiklos scenarijumi manoma, kad dėl klimato kaitos žuvų biomasė kai kuriuose atogrąžų regionuose iki 2100 m. sumažės 30–40 proc. ir tai turės didelį poveikį jūrų biologinei įvairovei; kadangi šių zonų šalys labai priklauso nuo žuvininkystės, tačiau joms stinga socialinių ir finansinių išteklių, kad galėtų prisitaikyti ir pasirengti ateičiai;
- AP. kadangi Tarptautinė gamtos apsaugos sąjunga pasisako už tai, kad iki 2020 m. ne mažiau kaip 30 proc. visų jūrų buveinių būtų pertvarkyta į labai saugomų jūrų teritorijų tinklą;
- AQ. kadangi neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejojimas kelia grėsmę pasaulinių jūrų išteklių tvarumui, nes ja prisidedama prie jų eikvojimo;
- 1. yra susirūpinęs dėl to, kad biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų nykimas trukdo daryti pažangą siekiant įgyvendinti maždaug 80 proc. įvertintų uždavinių pagal

¹¹ IPBES praktinis seminaras biologinės įvairovės ir pandemijos klausimu, praktinio seminaro ataskaita, 2020 m., p. 23.

DVT; ragina ES toliau dėti pastangas siekiant visame pasaulyje sumažinti savo paliekamą pėdsaką biologinės įvairovės srityje ir užtikrinti, kad jis atitiktų planetos išgales;

2. nurodo, kad beveik pusės pasaulio gyventojų pragyvenimo šaltiniai tiesiogiai priklauso nuo gamtos išteklių ir daugelis pažeidžiamiausių ir skurdžiausiai gyvenančių žmonių tiesiogiai priklauso nuo biologinės įvairovės, kad patenkintų savo kasdienius pragyvenimo poreikius; todėl pabrėžia, kad biologinės įvairovės nykimas gali dar labiau pagilinti pažeidžiamiausių žmonių patiriamą nelygybę ir marginalizaciją, nes sumažės jų galimybės gyventi sveikai ir jų pasirinkimo bei veiksmų laisvė; primena, kad biologinei įvairovei grėsmę kelia klimato kaita, dėl kurios didėja šių žmonių pažeidžiamumas ir daroma žala jų pagrindinėms teisėms ir orumui; laikosi nuomonės, kad besivystančios šalys turi būti remiamos, kad jos parengtų ir įgyvendintų veiksmingą klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos politiką;
3. ragina ES išsamiai šalinti pagrindines biologinės įvairovės nykimo priežastis ir įtraukti išteklių išsaugojimo, tvaraus naudojimo bei ekosistemų atkūrimo prievoles į savo išorės vystomojo bendradarbiavimo politiką ir partnerystes, laikantis politikos suderinamumo vystymosi labui principo, kad visame pasaulyje būtų sumažintas spaudimas biologinei įvairovei;
4. primena, kad siekiant darnaus vystymosi reikia užtikrinti tinkamą ekonominių, socialinių ir aplinkos aspektų pusiausvyrą; primena, kad biologinės įvairovės išsaugojimas, tvarus naudojimas ir atkūrimas yra nepaprastai svarbūs siekiant daugelio vystymosi politikos tikslų, įskaitant žmonių sveikatos, klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, ankstyvojo perspėjimo, nelaimių rizikos mažinimo, aprūpinimo vandeniu ir maistu bei mitybos saugumo, kaimo plėtros ir darbo vietų kūrimo, tvaraus miškų naudojimo, žemės ūkio ekosistemų ir atsparių maisto sistemų kūrimo ar išsaugojimo tikslus; primena, kad žalingus ekosistemų būklės blogėjimo padarinius neproporcingai patiria neturtingieji, visų pirma moterys ir jaunimas, taip pat čiabuvių tautos ir kitos nuo gamtos išteklių priklausomos bendruomenės;
5. pabrėžia, kad ES taip pat yra atsakinga už pasaulio biologinės įvairovės išsaugojimą ir tvarų biologinės įvairovės naudojimą; pabrėžia, kad ES biologinės įvairovės tikslai ir uždaviniai turėtų būti grindžiami patikimomis mokslinėmis žiniomis ir visapusiškai integruoti į ES išorės veiksmus, visų pirma partnerystės strategijų ir susitarimų, įskaitant žuvininkystės susitarimus su besivystančiomis šalimis, srityje; primygtinai reikalauja, kad būtų intensyviau dedamos išsaugojimo ir atkūrimo pastangos tokiose šalyse, ypač regioniniu lygmeniu;
6. primena ES ir trečiųjų išsivysčiusių šalių atsakomybę už biologinės įvairovės nykimą pasauliniu lygmeniu; ragina ES daugiau finansinės ir techninės paramos skirti besivystančioms šalims visame pasaulyje, kad būtų pasiekti nauji pasauliniai tikslai, kovojama su nusikaltimais aplinkai ir šalinami biologinės įvairovės nykimo veiksniai;
7. pabrėžia valstybių pareigą apsaugoti ir tvariai valdyti natūralias ir gausios biologinės įvairovės ekosistemas ir saugoti čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių bei Afrikos kilmės asmenų, kurių išgyvenimas priklauso nuo šių ekosistemų, žmogaus ir žemės naudojimo teises;
8. ragina ES ir jos valstybes nares į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją įtraukti

teisės į saugią, švarią, sveiką ir tvarią aplinką pripažinimą, remti visuotinį šios teisės kaip žmogaus teisės pripažinimą ir remti gamtos, biologinės įvairovės ir ekosistemų visapusiškos apsaugos bei gynybos įtvirtinimą kaip gyvybės pagrindą, pripažįstant visų žmonių, įskaitant būsimas kartas, tarpusavio priklausomybę ir teisę į gamtą, visų pirma užtikrinant griežtų skaidrumo standartų, visuomenės dalyvavimo ir teisės kreiptis į teismą įgyvendinimą, laikantis Orhuso konvencijos ir tarptautinės teisės; šiame kontekste ir atsižvelgdamas į tai, kad didžiausia žala ekosistemoms daroma besivystančiose šalyse, mano, kad būtina kovoti su visų formų aplinkosaugine žala ekosistemoms, be kita ko, visose trečiojoje šalyse, su kuriomis ES bendradarbiauja, ir aplinkoje, nuo kurios priklauso neturtingiausi pasaulio asmenys, ir prireikus išnagrinėti teisių į gamtą suteikimo svarbą bei interesą;

9. yra labai susirūpinęs dėl didelio duomenų, rodiklių ir finansavimo, kurių reikia biologinės įvairovės nykimui sustabdyti, trūkumo ir biologinės įvairovės finansavimo ataskaitų teikimo bei atsekimo nenuoseklumo; primena, kad siekiant pagerinti gebėjimą stebėti pažangą itin svarbu nustatyti konkrečius, išmatuojamus ir kiekybinius programos po 2020 m. uždavinius ir rodiklius;
10. palankiai vertina Afrikos didžiosios žaliosios sienos iniciatyvą ir ragina Komisiją teikti paramą šiam projektui;
11. ragina ES ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant geriau įvertinti ir branginti biologinę įvairovę ir ekosistemines paslaugas ir tas vertybes įtraukti į sprendimų priėmimo procesą;
12. teigiamai vertina tai, kad Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė (KVTBP) „Globali Europa“ padės siekti bendro daugiametės finansinės programos (DFP) biologinės įvairovės tikslo; pabrėžia, kad KVTBP „Globali Europa“ planavimas, tikrinimas ir stebėseną yra labai svarbūs siekiant ES pasaulinių biologinės įvairovės tikslų; primena, kad KVTBP „Globali Europa“ turėtų būti prisidedama prie siekio 2024 m. biologinės įvairovės tikslams skirti 7,5 proc. metinių DFP išlaidų, o nuo 2026 m. – 10 proc. metinių DFP išlaidų; ragina veiksmingai taikyti reikšmingos žalos nedarymo principą visose ES išlaidose ir programose; ragina stiprinti ES išorės biologinės įvairovės politikos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemą, t. y. nustatyti išsamias nuostatas dėl biologinės įvairovės tikslų ir rodiklių; ragina ES ir jos valstybes nares apskritai skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas biologinės įvairovės išsaugojimo ir apsaugos srityje, taip pat agroekologinius sprendimus, kad būtų užtikrinama didžiausia nauda vystymuisi ir taip padedama įgyvendinti DVT;
13. apgailestauja, kad ES išorės biudžetas, skirtas biologinės įvairovės politikai remti, tebėra labai mažas, palyginti su biudžetu, skirtu klimato kaitos politikai; ragina veiksmingai padidinti biologinės įvairovės apsaugai skirtas lėšas, laikantis DFP susitarimo, ir teikti techninę pagalbą tolesnio išteklių sutelkimo priemonių plėtojimui, kad būtų galima vykdyti pasaulinius įsipareigojimus biologinės įvairovės srityje; pabrėžia, kad reikia atsekti aplinkai žalingas subsidijas, apie jas pranešti ir jas laipsniškai panaikinti, taip pat nukreipti jas į biologinei įvairovei palankią veiklą, laikantis Darbotvarkės iki 2030 m. ir atitinkamų tarptautinių konvencijų bei įsipareigojimų; ragina didelę dalį ES oficialios paramos vystymuisi, skirtos klimato politikos veiksmams, nukreipti siekiant remti biologinės įvairovės išsaugojimo bendrą naudą klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityje;

14. ragina ES priimti privalomo išsamaus patikrinimo teisės aktą, kad įmonės ir jų finansuotojai būtų tiesiogiai atsakingi už tai, kad jų vykdomas importavimas nebūtų susijęs su žmogaus teisių pažeidimais, pavyzdžiui, žemės grobimu ir aplinkos būklės blogėjimu (įskaitant miškų naikinimą ir biologinės įvairovės praradimą); apskritai ragina ES reikalauti, kad verslo ir finansų įstaigos padidintų savo išipareigojimus biologinės įvairovės srityje, pvz., taikant griežtas ir privalomas nuostatas dėl poveikio vertinimo, rizikos valdymo, pareigos atskleisti informaciją ir išorės pranešimų teikimo reikalavimų; ragina EBPO parengti praktinių veiksmų, susijusių su išsamiu patikrinimu ir biologine įvairove, rinkinį, kad būtų remiamos verslo pastangos;
15. palankiai vertina Komisijos išipareigojimą parengti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl privalomo įmonių išsamaus patikrinimo žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos aspektais, kurį įmonės turėtų užtikrinti visoje savo tiekimo grandinėje; rekomenduoja pagal šį pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto remti ir skatinti bendrą poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo metodikų sukūrimą; pabrėžia, kad svarbu vykdyti veiksmingas, prasmingas ir informacija pagrįstas konsultacijas su visais suinteresuotaisiais subjektais, kuriems daromas arba gali būti daromas poveikis, pvz., žmogaus teisių ir aplinkos gynėjais, pilietine visuomene, profesinėmis sąjungomis ir čiabuvių tautomis bei vietos bendruomenėmis; apgailestauja dėl didelių JT sistemos „Apsaugoti, gerbti, padėti“ ir verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų įgyvendinimo trūkumų, susijusių ir su čiabuvių tautų teisėmis, ir su teisėmis į žemę; dar kartą ragina ES konstruktyviai dalyvauti JT žmogaus teisių tarybos darbe, kad būtų parengtas tarptautinis teisiškai privalomas dokumentas dėl tarptautinių korporacijų ir kitų verslo bendrovių veiklos reglamentavimo tarptautinėje žmogaus teisių teisėje, kuris turėtų apimti konkrečius čiabuvių tautų apsaugos standartus;
16. pakartoja prašymą, kad Komisija nedelsiant pateiktų pasiūlymą dėl ES teisinės sistemos, skirtos ES skatinamam miškų naikinimui ir alinimui pasaulyje sustabdyti ir pakeisti, pagal tą pasiūlymą nustatant įmonėms reikalavimą atlikti išsamų patikrinimą siekiant užtikrinti, kad ES rinkai pateikiami produktai nebūtų susiję su miškų naikinimu, natūralių ekosistemų pertvarkymu ir čiabuvių tautų bei vietos bendruomenių teisių pažeidimais;

Politikos suderinamumas vystymosi labui

17. primena, kad ES išorės biologinės įvairovės politikos veiksmingumas priklauso nuo biologinės įvairovės ir kitų pagrindinių ES išorės politikos krypčių, pvz., prekybos ir investicijų susitarimų, suderinamumo;
18. pažymi, kad IPBES 2019 m. biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų visuotinėje vertinimo ataskaitoje yra nurodyti biologinės įvairovės apsaugos taikant sausumos ir jūrų saugomų teritorijų užimamo ploto metodą – tai vienas iš kelių dalinai pasiektų Aičio biologinės įvairovės tikslų – ribotumai;
19. atkreipia dėmesį į tai, kad biologinė įvairovė yra labai svarbi daugeliui ekonominės veiklos rūšių, ypač toms, kurios susijusios su pasėlių ir gyvulių ūkiu, miškininkyste, žuvininkyste ir daugelio formų turizmu, kuris tiesiogiai susijęs su gamta ir sveikomis ekosistemomis; ragina ES integruoti biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų aspektus į visas susijusias politikos sritis, visų pirma žemės ūkio, žuvininkystės, miškininkystės, energetikos, kasybos, prekybos, turizmo ir klimato kaitos sritis, taip pat

- į vystymosi ir skurdo mažinimo politiką bei veiksmus ir skatinti novatoriškus ir įgyvendinamus sprendimus biologinės įvairovės nykimo problemai spręsti, kartu užtikrinant sveiką, saugų, prieinamą ir įperkamą maistą visiems;
20. labai susirūpinęs pažymi, kad dėl ES vartojimo ji atsakinga už maždaug 10 proc. sunaikinamų pasaulio miškų, visų pirma dėl priklausomybės nuo importuojamų žemės ūkio produktų, pvz., palmių aliejaus, mėsos, sojų, kakavos, kavos, kukurūzų, medienos ir kaučiuko; dar kartą ragina Komisiją 2021 m. pateikti pasiūlymą dėl ES teisinės sistemos, kuria būtų siekiama sustabdyti ES skatinamą pasaulinį miškų naikinimą ir skatinti miškų atsodinimą užtikrinant, kad ES rinkos ir vartojimo modeliai neturėtų žalingo poveikio miškams ir biologinei įvairovei besivystančiose šalyse, atsižvelgiant į to šalutinį poveikį jų gyventojams; ragina ES padėti tokioms šalims siekti maisto sistemų darnumo kuriant trumpas tiekimo grandines, vystant agroekologiją, remiant smulkiuosius ūkininkus, tuo pačiu metu užtikrinant naudojimosi žeme teises ir vietos bendruomenių teises;
 21. ragina ES skatinti tausią žemės ūkio praktiką siekiant apsaugoti ir atkurti pasaulio miškus vykdant savo tarptautinius vystymosi veiksmus, o ypatingą dėmesį skirti tausiam vandens išteklių valdymui, nualintos žemės atkūrimui ir biologine įvairove pasižyminčių vietovių, kurioms būdinga ekosisteminių paslaugų gausa ir klimato švelninimo potencialas, apsaugai bei atkūrimui; ragina ES paspartinti savo veiksmų plano dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (FLEGT) ir, visų pirma savanoriškos partnerystės susitarimų (SPS), įgyvendinimą, kad būtų sumažinta neteisėtos medienos paklausa ir su ja susijusi prekyba ir sustiprintos čiabuvių tautų bei vietos bendruomenių, nukentėjusių nuo miško kirtimo, teisės;
 22. primena, kad didėjanti ES medienos kaip išteklius, skirto naudoti medžiagoms, energetikoje ir bioekonomikoje, paklausa viršija jos pasiūlos ribas ir tai didina importo, dėl kurio naikinami miškai, žemės grobimo, čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių priverstinio perkėlimo ir jų teisių pažeidimo riziką; primena, kad ES bioenergetikos politika turėtų būti vykdoma griežtai laikantis aplinkos apsaugos ir socialinių kriterijų;
 23. pabrėžia, kad ES remiamos investicijos į žemės ūkį, miškininkystę ar žuvininkystę arba į įmones, kurios daro poveikį dirvožemiui, pievoms, miškams, vandeniui ar jūrai, turi atitikti, be kita ko, FAO / Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto Neprivalomas atsakingo žemės, žuvininkystės ir miškų išteklių valdymo gaires ir FAO / Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto Atsakingo investavimo į žemės ūkio ir maisto sistemas principus, siekiant apsaugoti ekosistemas ir užkirsti kelią biologinės įvairovės nykimui;
 24. ragina pagal būsimą KVTBP pirmenybę teikti miškų apsaugai ir jų atkūrimui bei biologinės įvairovės gynimui; pabrėžia, kad pilnavertės miškų funkcijos klimato ir aplinkos labai gali vystytis tik jeigu jie tvariai valdomi;
 25. pabrėžia, kad biologinės įvairovės apsauga ir klimato kaitos švelninimas nėra vienas kitą savaime papildantys siekiai; ragina persvarstyti Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą (AIED), kad ji atitiktų ES tarptautinius įsipareigojimus pagal Darbotvarę iki 2030 m., Paryžiaus susitarimą ir Biologinės įvairovės konvenciją, o tai reiškia, kad, be kita ko, būtų nustatyti socialinio tvarumo kriterijai, atsižvelgiant į žemės grobimo riziką; šiuo tikslu pabrėžia, kad antroji Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva turėtų atitikti tarptautinius žemės naudojimo teisių standartus, t. y. TDO konvenciją Nr. 169 ir

FAO /Aprūpinimo maistu pasaulyje komiteto Neprivalomas žemės išteklių valdymo gaires bei Atsakingo investavimo į žemės ūkį ir maisto sistemas principus;

Žemės ūkis ir žuvininkystė

26. primena, kad žemės ūkio maisto produktų sistemos ir smulkieji ūkininkai priklauso nuo biologinės įvairovės ir daro jai didelį poveikį; pabrėžia, kad norint veiksmingai integruoti biologinės įvairovės aspektą į žemės ūkį reikia užtikrinti, kad būtų teikiamos finansinės paskatos ir savanoriški bei reguliavimo veiksmai, kuriais ūkininkai būtų skatinami įsisavinti biologinės įvairovės ir aplinkos teikiamą naudą bei ją užtikrinti, rengiant mokymus, naudojant technologijas ir diegiant inovacijas, taip pat vykdant gerą tvarią žemės ūkio praktiką, o tai, be kita ko, reiškia, kad reikia atkurti ribotus vandens išteklius ir spręsti dirvožemio degradacijos bei dykumėjimo problemas; pabrėžia, kad, vadovaujantis politikos suderinamumo vystymosi labui principu, turėtų būti nustatytos ir laipsniškai panaikintos aplinkai kenksmingos subsidijos, laikantis ES lygmeniu priimtų sprendimų; ragina atlikti privalomus atitinkamų ES remiamų investicijų *ex ante* ir *ex post* poveikio aplinkai vertinimus; šiuo tikslu ragina ES padidinti savo finansinę ir techninę paramą besivystančioms šalims;
27. primena, kad unikalus agroekologijos pajėgumas suderinti ekonominius, aplinkosauginius ir socialinius darnumo aspektus yra pripažintas svarbiose Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC), Tarpvyriausybinės mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) bei Pasaulio banko ataskaitose, taip pat Pasauliniame žemės ūkio įvertinime (IAASTD), atliktame vadovaujant FAO; primygtinai laikosi nuomonės, kad ES išorės finansavimas žemės ūkiui turėtų atitikti pokyčius skatinantį Darbotvarkės iki 2030 m., Paryžiaus klimato susitarimo ir JT biologinės įvairovės konvencijos pobūdį; mano, kad pirmenybė, savo ruožtu, turėtų būti teikiama investicijoms į prie vietos sąlygų pritaikytus ir tausiai išteklius naudojančius kultūrinius augalus, agroekologiją, agrarinę miškininkystę ir pasėlių įvairinimą;
28. primena, kad genetiškai modifikuotų sėklų naudojimui taikomi patentai, kuriais kenkiama smulkiųjų ūkininkų ir čiabuvių tautų teisėms kaupti, naudoti, mainyti ir parduoti savo sėklas, o šios teisės įtvirtintos tokiuose tarptautiniuose susitarimuose, kaip Tarptautinėje sutartyje dėl maisto ir žemės ūkio paskirties augalų genetinių išteklių (ITPGRFA), JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių (UNDRIP) ir JT deklaracijoje dėl valstiečių ir kitų kaimo vietovėse dirbančių žmonių teisių (UNDROP); primena, kad genetiškai modifikuotos kultūros dažnai siejamos su dideliu herbicidų naudojimu; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares atsižvelgti į Sąjungos išipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus ir užtikrinti, kad parama vystymuisi nebūtų naudojama genetinio modifikavimo (GM) technologijoms besivystančiose šalyse skatinti;
29. primena, kad sėklų ir pasėlių įvairovės didinimas pereinant prie atsparių veislių yra nepaprastai svarbus didinant žemės ūkio atsparumą, prisitaikant prie tokių kintančių sąlygų, kaip klimato kaita, biologinės įvairovės nykimas, naujos zoonozinės ligos, kenkėjai, sausros ar potvyniai, atsižvelgiant į maisto poreikį bei apsirūpinimo maistu saugumą besivystančiose šalyse; ragina Komisiją, atsižvelgiant į savo kompetenciją paramos vystymuisi ir prekybos bei investicijų politikos srityje, remti ūkininkavimą, kuris atitiktų Tarptautinės sutarties dėl maisto ir žemės ūkio paskirties augalų genetinių išteklių nuostatas, kuriomis apsaugomos smulkiųjų ūkininkų teisės išlaikyti,

kontroliuoti, apsaugoti ir išvesti savo sėklas bei plėtoti tradicines žinias (be kita ko, finansiniu ir techniniu požiūriais, kuriant sėklų bankus, kad būtų išsaugotos tradicinės sėklos ir jomis keičiamasi, taip pat laisvosios prekybos susitarimuose (LPS)); pabrėžia, kad Sąjungos Naujų augalų veislių apsaugos sąjungos sistema (UPOV sistema) neatitinka besivystančių šalių interesų, nes jose vyrauja ūkininkų valdomos sėklų sistemos (neoficialus sėklų sektorius) ir sėklų kaupimo, naudojimo, mainų bei pardavimo praktika; primygtinai ragina ES skatinti neoficialią sėklų sistemą ir taip reformuoti UPOV sistemą, kad būtų sudarytos sąlygos smulkiesiems ūkininkams naudoti išsaugotas sėklas, taip pat pradedant taikyti sąžiningą naudos pasidalijimo mechanizmą; primena Komisijos įsipareigojimą pirmenybę teikti veiksmingam Biologinės įvairovės konvencijos nuostatų įgyvendinimui prekybos ir investicijų susitarimuose ir primygtinai ragina ES teikti paramą vietos sąlygoms pritaikytų sėklų veislių ir ūkininkų išsaugotų sėklų išvedimą, nes jomis užtikrinamos ūkininkų teisės išsaugoti genetinius išteklius aprūpinimo maistu ir prisitaikymo prie klimato kaitos tikslais;

30. ragina ES remti intelektinės nuosavybės teisių sistemas, kuriomis stiprinamas vietos sąlygoms pritaikytų sėklų veislių ir ūkininkų išsaugotų sėklų išvedimas;
31. primena, kad netvari žemės ūkio ir miškininkystės praktika, pvz., perteklinis vandens paėmimas ir tarša pavojingomis cheminėmis medžiagomis, sukelia didelį aplinkos būklės blogėjimą ir biologinės įvairovės praradimą; ragina ES remti besivystančių šalių pastangas stiprinti pesticidų rizikos reguliavimą, įvertinti ir suderinti savo pesticidų registraciją su FAO / PSO tarptautiniu elgesio kodeksu pesticidų valdymo srityje, be kita ko, pasitelkiant pietų šalių tarpusavio bendradarbiavimą, stiprinti mokslinius tyrimus ir švietimą pesticidų alternatyvų srityje ir didinti savo investicijas į agroekologinę ir ekologinę praktiką bei gamybą, įskaitant tvaraus drėkinimo ir vandentvarkos praktiką; be to, ragina ES sustabdyti visą ES draudžiamų pasėlių apsaugos produktų eksportą, vadovaujantis ES įsipareigojimais, susijusiais su politikos suderinamumu vystymosi labui, Žaliuoju kursu, žalos nedarymo principu ir 1998 m. Roterdamo konvencija; ragina Komisiją imtis veiksmų siekiant uždrausti ES draudžiamų pavojingų medžiagų eksportą iš ES; ragina Komisiją užtikrinti, kad eksportuojami produktai atitiktų tuos pačius standartus, kurių privalo laikytis Europos gamintojai, vengiant pavojingų medžiagų, kurių neleidžiama naudoti ES, ir sudarant vienodas sąlygas visame pasaulyje;
32. atsižvelgiant į tai, kad priverstinio genų slinkio (angl. *gene drive*) technologijos, pvz., GM uodų, skirtų pernešėjų platinamoms ligoms kontroliuoti, atveju, kelia rimtą ir naują grėsmę aplinkai ir gamtai, įskaitant negrįžtamai keičia maisto grandines ir ekosistemas bei naikina biologinę įvairovę, o nuo jų priklauso skurdžiausių pasaulio gyventojų pragyvenimo šaltiniai; pakartoja, kad yra susirūpinęs dėl naujų teisinių, aplinkosaugos, biologinės saugos ir valdymo problemų, kurios gali kilti į aplinką išleidus genų inžinerijos būdu gautus priverstinio genų slinkio organizmus, be kita ko, gamtos išsaugojimo tikslais; pakartoja, kad prieš įdiegiant bet kokias technologijas, kurios gali turėti įtakos tradicinėms žinioms, inovacijoms, praktikai, pragyvenimo šaltiniams ir žemės, išteklių bei vandens naudojimui, turi būti siekiama čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių laisvo, išankstinio ir informacija grindžiamo sutikimo ir jis turi būti gautas; pabrėžia, kad tai turi būti daroma taikant dalyvavimu grindžiamą metodą – prieš bet kokią diegimą įtraukti visas bendruomenes, kurioms jis gali turėti poveikio; atsižvelgiant į tai, kad priverstinio genų slinkio technologijos kelia susirūpinimą dėl to,

kad sunku prognozuoti jų elgesį ir kad priverstinio genų slinkio organizmai patys gali tapti invazinėmis rūšimis, mano, jog, laikantis atsargumo principo, neturėtų būti leidžiama išleisti jokių genų inžinerijos būdu gautų priverstinio genų slinkio organizmų, be kita ko, gamtos išsaugojimo tikslais;

33. primena, jog klimato švelninimo strategijoms kritiškai svarbus jūrų ekosistemų išsaugojimas, atkūrimas ir tvarus valdymas, sykiu užtikrinant smulkiųjų žvejų ir pakrančių bendruomenių teises bei pragyvenimo šaltinius; pabrėžia, kad IPCC specialiojoje ataskaitoje dėl vandenynų ir kriosferos keičiantis klimatui yra pateikta mokslo ir vietos bei čiabuvių bendruomenių žinių derinimo naudos siekiant ugdyti atsparumą įrodymų; primygtinai ragina ES parengti žmogaus teisėmis pagrįstą vandenynų valdymo strategiją;
34. pabrėžia, kad maždaug 3 milijardams viso pasaulio žmonių žuvininkystės produktai yra pagrindinis baltymų šaltinis; pabrėžia, kad pernelyg didelis žvejybos pajėgumas pagal tarptautinės prekybos žuvimis sistemą, kaip, pvz., yra gelsvauodegio tuno Seišelių vandenyse atveju, kelia grėsmę besivystančių šalių pakrančių bendruomenių aprūpinimui maistu ir jūrų ekosistemoms; primena ES įsipareigojimą laikytis politikos suderinamumo vystymosi labai ir gero valdymo principų; laikosi nuomonės, kad tausios žvejybos partnerystės susitarimai turėtų būti sustiprinti, kad jie būtų iš tikrųjų tvarūs, atitiktų geriausias turimas mokslines rekomendacijas ir jais būtų atsižvelgta į įvairių galiojančių žvejybos susitarimų kaupiamąjį poveikį; ragina ES remti tausios žvejybos veiklą besivystančiose šalyse, siekiant atkurti ir apsaugoti jūrų ir pakrančių ekosistemas; pabrėžia, kad svarbu tęsti ir stiprinti kovą su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba, griežtinant baudas už su ja susijusią nusikalstamą praktiką ir šiuo tikslu skiriant finansinių išteklių;
35. ragina Komisiją remti visuotinės pajėgumų stiprinimo programos, skirtos dirvožemio biologinės įvairovės naudojimui ir valdymui, bei Visuotinės dirvožemio biologinės įvairovės observatorijos sukūrimą; ragina Komisiją remti nuolatinės FAO Maisto ir žemės ūkio paskirties genetinių išteklių komisijos pastangas parengti visuotinį veiksmų planą, siekiant spręsti biologinės įvairovės, susijusios su maistu ir žemės ūkiu, nykimo problemą bei skatinti tvarų jos valdymą;
36. pabrėžia, kad smulkiųjų žvejų pragyvenimas tiesiogiai priklauso nuo pakrančių ir jūrų biologinės įvairovės; pabrėžia, kad pasaulio vandenynams ir pakrantėms didelę grėsmę kelia, pvz., netausi žvejybos praktika, sparti klimato kaita, į jūras ir vandenynus patenkanti tarša iš sausumos šaltinių, jūrų tarša, vandenynų būklės blogėjimas, eutrofikacija ir rūgštėjimas; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares imtis visų reikiamų priemonių, kad esminių jūros taršos ir žuvų išteklių išsikvojimo priežasčių klausimas būtų sprendžiamas holistiškai, taikant visapusišką ir integruotą požiūrį, kuriuo atsižvelgiama į visų ES sektorių politikos išorės poveikį, įskaitant jos žemės ūkio politikos sukeltą jūrų taršą, kad būtų veiksmingai vykdomi jos tarptautiniai įsipareigojimai biologinės įvairovės ir klimato kaitos srityse;
37. atkreipia dėmesį į jūrų išteklių svarbą siekiant patenkinti pagrindinius besivystančių šalių žmogiškuosius poreikius; ragina pripažinti vandenyną kaip pasaulinius bendrus išteklius siekiant prisidėti prie darnaus vystymosi tikslų pasiekimo besivystančiose šalyse ir užtikrinti veiksmingą jo apsaugą; atitinkamai ragina Komisiją tarptautiniuose daugiašaliuose forumuose, pvz., regioninėse žvejybos valdymo organizacijose,

propaguoti plataus užmojo valdymo modelį, taikomą jūrų biologinei įvairovei ir jūrų genetiniams ištekliams, nepatenkantiems į nacionalinę jurisdikciją; be to, pabrėžia, kad visiems mėlynosios ekonomikos sektoriams turi būti taikomas integruotas ekosisteminiu metodu ir mokslu pagrįstas požiūris; savo ruožtu, pabrėžia, kad valstybės turi pareigą netaikyti priemonių, įskaitant didelio masto plėtros projektus, dėl kurių gali nukentėti smulkiųjų žvejų, vykdančių veiklą vidaus vandenyse ir jūroje, pragyvenimas, jų teritorijos ar prieigos teisės, nebent būtų gautas jų laisvas, išankstinis ir informacija grindžiamas sutikimas, bei užtikrinti, kad šias teises saugotų teismai; pabrėžia, kad turi būti atlikti gavybos pramonės projektų *ex ante* vertinimai, visų pirma siekiant įvertinti galimą neigiamą poveikį žmogaus teisėms, dėl kurio gali nukentėti vietos žvejų bendruomenės;

Prekyba

38. pabrėžia ES atsakomybę riboti netiesioginius biologinės įvairovės nykimo veiksnius, į prekybos derybas ir dialogus su besivystančiomis šalimis sistemingai įtraukiant biologinės įvairovės klausimą ir apsaugos nuo žemės grobimo priemones;
39. ragina Komisiją atliekant poveikio darniam vystymuisi vertinimus, remiantis išsamiais, patikimais moksliniais duomenimis ir vertinimo metodika, atidžiai įvertinti prekybos susitarimų poveikį miškų naikinimui, biologinės įvairovės nykimui ir žmogaus teisėms;
40. pažymi, kad, remiantis FAO duomenimis, maždaug trečdalis pasaulyje pagaminamo maisto netenkama arba jis iššvaistomas ir maždaug trečdalis maisto produktų derliaus netenkama pervežant maisto produktus arba jų perdirbimo grandinėje; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares skatinti praktiką, kuria visame pasaulyje mažinamas maisto praradimas ir švaistymas, ir apsaugoti besivystančių šalių teises į apsirūpinimo maistu savarankiškumą, kaip priemonę siekiant užtikrinti aprūpinimą maistu, skurdo mažinimą ir įtraukias, tvarias ir sąžiningas pasaulines tiekimo grandines ir vietos bei regionines rinkas, ypatingą dėmesį skiriant šeimų ūkiams, siekiant užtikrinti įperkamo ir prieinamo maisto tiekimą; ragina, atsižvelgiant į tai, teikti prioritetą vietos produkcijai ir vartojimui, kuriuo remiamas smulkusis ūkininkavimas, ypač teikiama nauda moterims ir jaunimui, užtikrinamas darbo vietų kūrimas vietoje ir sąžiningos kainos gamintojams ir vartotojams bei mažinama šalių, visų pirma besivystančiųjų šalių, priklausomybė nuo importo ir jų pažeidžiamumas tarptautinių kainų svyravimų atveju;
41. pažymi, kad ES laisvosios prekybos susitarimų (LPS) prekybos ir darnaus vystymosi skyriai nėra veiksmingai įgyvendinami; prašo Komisijos sustiprinti prekybos ir darnaus vystymosi skyrius, atsižvelgiant į ES laisvosios prekybos susitarimus, visų pirma nuostatas, susijusias su biologine įvairove; pabrėžia, kad, norint užtikrinti ES LPS su biologine įvairove susijusių nuostatų ir aplinkosauginių tikslų įgyvendinimą, jie turi būti aiškūs ir konkretūs ir turi būti galima patikrinti, kaip jie įgyvendinami; ragina Komisiją atliekant būsimą 15 punktų veiksmų plano peržiūrą apsvarstyti tolesnius veiksmus ir išteklių paskirstymą, kad būtų galima veiksmingai įgyvendinti prekybos ir darnaus vystymosi skyrius, taikant politikos suderinamumo darnaus vystymosi labai principą;
42. pažymi, kad ES į prekybos susitarimus jau įtraukia su prekyba nesusijusias nuostatas dėl biologinės įvairovės, tačiau nurodo, kad galėtų būti svarstomos ir realinės garantijos, kurias būtų galima įgyvendinti ir įvertinti;
43. pabrėžia, kad dėl tarptautinės prekybos sumažėjo auginamų pasėlių ir ūkinių gyvūnų

biologinė įvairovė; ragina visapusiškai įvertinti tiesioginį ir netiesioginį ES LPS poveikį biologinei įvairovei;

44. ragina Komisiją atidžiai peržiūrėti savo prekybos politiką, ypač susijusią su ekonominės partnerystės susitarimais, ir užtikrinti, kad ji neprieštarautų politikos suderinamumo vystymosi labai principams, Paryžiaus susitarimui ir Žaliajam kursui; prašo Komisijos ir Tarybos neįtraukti naujų laisvosios prekybos susitarimų, kuriais galėtų būti prisidedama prie didesnio masto pasaulio miškų naikinimo ir biologinės įvairovės nykimo;

Visuomenės sveikata

45. pabrėžia, kad biologinės įvairovės ir ekosistemų būklės blogėjimas daro tiesioginį ir netiesioginį poveikį visuomenės sveikatai;
46. pažymi, kad, įvairove pagrįstą mitybą derinant su visuotiniu perėjimu prie nuosaikaus kalorijų ir mėsos kiekio suvartojimo, daugelyje vietovių pagerėtų sveikata ir aprūpinimas maistu, be to, gerokai sumažėtų poveikis biologinei įvairovei;
47. pabrėžia ryšį tarp biologinės įvairovės praradimo ir zoonozijų sukėlėjų gausėjimo; primena, kad pandemijų riziką didina tokie antropogeniniai pokyčiai kaip pasikeitęs žemės naudojimas, miškų naikinimas, žemės ūkio plėtra ir jo veiklos intensyvėjimas, teisėta ir neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais bei jų vartojimas, demografinis spaudimas, dėl kurių glaudžiau kontaktuoja laukiniai gyvūnai, gyvuliai ir žmonės; primena, kad ekologinis atkūrimas yra labai svarbus siekiant įgyvendinti bendros sveikatos koncepciją; apskritai pabrėžia, jog COVID-19 pandemija parodė, kad svarbu pripažinti esminį žmonių sveikatos, gyvūnų sveikatos ir biologinės įvairovės ryšį; todėl pabrėžia bendros sveikatos koncepcijos svarbą ir su tuo susijusį poreikį daugiau dėmesio skirti sveikatos priežiūrai, ligų prevencijai ir galimybėms gauti vaistų besivystančiose šalyse, užtikrinant prekybos, sveikatos, mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos suderinamumą su vystymosi politikos tikslais; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su Europos ligų prevencijos ir kontrolės centru, stiprinti ES veiksmus kovojant su pandemijomis ir kitomis grėsmėmis sveikatai, atsižvelgiant į zoonozinių pandemijų ir biologinės įvairovės nykimo sąsajas, vadovaujantis naujuoju Komisijos pasiūlymu dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, kartu remiantis bendradarbiavimu su ES šalimis partnerėmis, siekiant sumažinti būsimų zoonozinių pandemijų riziką ir remti tarptautinės sutarties dėl pandemijų rengimą PSO kontekste;
48. primena, kad daugumos vaistų, naudojamų sveikatos priežiūrai ir ligų prevencijai, šaltinis yra biologinė įvairovė, ypač visame pasaulyje augantys augalai, o nemažai svarbių terapijos metodų yra grindžiami čiabuvių bendruomenių žiniomis ir tradicine medicina;
49. pabrėžia sunkumus, kylančius besivystančiose šalyse dėl intelektinės nuosavybės teisių ir genetinius išteklius ir tradicines žinias, atsižvelgiant į galimybę gauti vaistų, generinių vaistų gamybą ir ūkininkų galimybes gauti sėklų;
50. pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad gamtos genetinių išteklių teikiama nauda būtų dalijamasi sąžiningai ir teisingai, ir pabrėžia, kad šiuo atžvilgiu tarptautiniai susitarimai turi būti nuoseklūs; pabrėžia, kad taisyklės, priimtose siekiant apsaugoti genetinius išteklius ir susijusias tradicines žinias, turi atitikti tarptautinius įsipareigojimus,

prisiimtus dėl čiabuvių tautų teisių rėmimo ir gerbimo, kaip įtvirtinta 2007 m. JT Deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių ir 1989 m. TDO konvencijoje Nr. 169 dėl čiabuvių tautų ir genčių; pabrėžia, kad patentų procedūrų metu būtina atskleisti genetinių išteklių kilmę, kai ji žinoma, laikantis Direktyvos 98/44/EB¹²; ragina Komisiją siekti, kad PPO taisyklės atitiktų JT Biologinės įvairovės konvencijos Nagojos protokolą, siekiant veiksmingai užkirsti kelią biologiniam piratavimui;

Čiabuviai ir vietos bendruomenės

51. pabrėžia, kad IPBES visuotiniame vertinime parodyta čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių svarba pasaulio biologinės įvairovės išsaugojimui ir ekosistemų valdymui; apgailestauja, kad, nepaisant didelio čiabuvių žinių potencialo, jų žinios naudojamos nepakankamai, o daugelio šalių teisinėse, politinėse ir institucinėse sistemose aiškiai nepripažintos čiabuvių ir gentimis gyvenančios tautos ir jų teisės ir vis dar sudėtinga jas įgyvendinti;
52. pabrėžia, kad ganykline gyvulininkyste besiverčiančios bendruomenės ir kiti gamtinės žemės – natūraliųjų ganyklų ir pievų – naudotojai padeda išsaugoti gamtinę ir vietos biologinę įvairovę bei tausiai ja naudotis;
53. atkreipia dėmesį į daugybę įtarimų dėl didelio masto čiabuvių tautų teisių pažeidimų, apie kuriuos pranešė JT specialusis pranešėjas čiabuvių tautų teisių klausimais, susijusių, pvz., su išaugusiu mineralinių žaliavų gavybos mastu, atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų vystymu, agroverslo ir itin stambaus masto infrastruktūros plėtra bei išsaugojimo priemonėmis;
54. ragina ES ir jos valstybes nares sustiprinti ES finansuojamų projektų ir prekybos susitarimų kontrolę siekiant užkirsti kelią žmogaus teisių pažeidimams ir juos nustatyti bei sudaryti sąlygas imtis veiksmų prieš tokius pažeidimus, ypatingą dėmesį skiriant tiems projektams ir susitarimams, kurie gali daryti poveikį čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių žemei, teritorijoms ar gamtos turtams, įskaitant atvejus, kai tai susiję su saugomos teritorijos kūrimu arba bet kokių tokių esamų teritorijų plėtra; pabrėžia, kad, taikant darnaus vystymosi mechanizmą, turėtų būti siekiama finansuoti projektus, kurie naudingi klimato kaitos ir biologinės įvairovės praradimo poveikio požiūriu pažeidžiamiausioms bendruomenėms, be to, turėtų būti atliekamas poveikio žmogaus teisėms įvertinimas, o atitinkanciais registracijos kriterijus pripažįstami tik tie projektai, kurie darytų teigiamą poveikį; primygtinai reikalauja, kad visa ES finansų įstaigų, t. y. Europos investicijų banko ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko, veikla atitiktų ES įsipareigojimus klimato srityje ir žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį; ragina stiprinti ir tobulinti atitinkamus bankų gaunamų skundų nagrinėjimo mechanizmus, numatytus asmenims ar grupėms, kurių teisės galėtų būti pažeistos dėl tokios veiklos ir kurie galėtų atitikti kriterijus pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis;
55. primena tarptautinės teisės nustatytas valstybių pareigas pripažinti ir apsaugoti čiabuvių tautų teises būti savo bendruomeninės žemės savininkais, užsiimti jos vystymu, ją kontroliuoti ir naudoti bei dalyvauti gamtos išteklių valdymo ir išsaugojimo veikloje; primygtinai ragina ES užtikrinti, kad teisėmis grindžiamas požiūris būtų taikomas visiems projektams, finansuojamiems oficialios paramos vystymuisi lėšomis, ypatingą

¹² 1998 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/44/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos (OL L 213, 1998 7 30, p. 13).

dėmesį skiriant gyvulių augintojų ir čiabuvių tautų bei vietos bendruomenių teisėms, įskaitant apsisprendimo teisės pripažinimą ir galimybę naudotis teisėmis į žemę, įtvirtintus žmogaus teisių sutartyse, visų pirma Deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių; pabrėžia, kad reikia laikytis laisvo, išankstinio ir informacija grindžiamo sutikimo principo, kaip nustatyta 1989 m. TDO konvencijoje Nr. 169 dėl čiabuvių tautų ir gentimis gyvenančių tautų, įskaitant visus sprendimus dėl saugomų teritorijų, ir nustatyti atskaitomybės, skundų pateikimo ir žalos atlyginimo mechanizmus už čiabuvių teisių pažeidimus, be kita ko, vykdant išsaugojimo veiklą; ragina valstybes nares ratifikuoti TDO Konvenciją Nr. 169, jei jos dar to nepadarė; pabrėžia, kad TDO Konvencija Nr. 169 visos ratifikuojančios valstybės įpareigojamos parengti suderintus čiabuvių tautų teisių apsaugos veiksmus;

56. atkreipia dėmesį į daugybę įtarimų dėl didelio masto teisių, taip pat ir aplinkos gynėjų teisių, pažeidimų, apie kuriuos pranešė JT specialusis pranešėjas žmogaus teisių gynėjų padėties klausimais, kuris pasmerkė didėjančią išpuolių prieš juos, grasinimų jiems mirtimi ir jų žmogžudysčių atvejų skaičių; primena valstybių pareigą apsaugoti aplinkos gynėjus ir jų šeimas nuo persekiojimo, bauginimo ir smurto, kaip įtvirtinta tarptautinėje žmogaus teisių teisėje, bei užtikrinti jų pagrindines laisves; ragina ES toliau investuoti į aplinkos apsaugos žmogaus teisių gynėjams, taip pat čiabuvių gyventojams ir vietos bendruomenėms skirtus specialius apsaugos mechanizmus ir programas ir juos stiprinti, be kita ko, užtikrinant projektą „ProtectDefenders.eu“ tęstinumą; pabrėžia, kad reikia pripažinti jų teises, žinias ir patirtį kovojant su biologinės įvairovės nykimu ir aplinkos būklės blogėjimu;
57. primygtinai ragina ES užtikrinti, kad iniciatyva „NaturAfrica“ būtų saugoma laukinė augalija ir gyvūnija ir su ja susijusios ekosistemos laikantis teisėmis grindžiamo požiūrio į išsaugojimą ir kad ji būtų parengta gavus laisvą, išankstinį ir informacija pagrįstą atitinkamų čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių sutikimą kartu su juos remiančiomis pilietinės visuomenės grupėmis; prašo ES šiuo tikslu teikti techninę ir finansinę pagalbą;
58. ragina ES ir jos valstybes nares paremti Afrikos valdymo struktūrą, pirmiausia Afrikos žmogaus ir tautų teisių teisimą, kad būtų įgyvendinta Afrikos Sąjungos politikos programa, skirta ganyklinei gyvulininkystei Afrikoje, ir apskritai pripažintos ganykline gyvulininkyste besiverčiančių ir čiabuvių bendruomenių teisės;
59. pabrėžia, kad naudojimosi žeme teisių užtikrinimas yra būtina veiksmingo biologinės įvairovės aspekto integravimo sąlyga; vis dėlto pažymi, kad tai, jog čiabuvių tautoms trūksta kolektyvinių teisių į žemę, yra pagrindinė kliūtis siekiant užtikrinti, kad teisėmis grindžiamas išsaugojimas taptų veiksmingas;
60. primena, jog perėjimas prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos reiškia, kad didžiulį poveikį patirs kasybos sektorius, taigi didėja susirūpinimas dėl to, kad kasybos veikla persikels į jautrias miško teritorijas ir kad bus paskatintas miškų naikinimas bei alinimas; primena, kad 80 proc. viso pasaulio miškų yra tradicinės čiabuvių tautų žemės ir teritorijos; ragina ES ir jos valstybes nares dėti daugiau pastangų, kad būtų plėtojama atsakinga ir tausi kasybos veikla, sykiu paspartinant šio sektoriaus perėjimą prie žiedinės ekonomikos; ypač ragina ES sukurti gavybos pramonei skirtą regioninio masto sistemą, pagal kurią būtų taikomos sankcijos žmogaus teises pažeidinėjančioms bendrovėms ir teikiama teisinė pagalba čiabuviams, kurių teisės buvo pažeistos;

pabrėžia, kad reikia uždrausti mineralinių išteklių žvalgymą ir naudojimą visose saugomose vietovėse, įskaitant nacionalinius parkus ir pasaulio paveldo objektus;

Nusikalstamumas aplinkos srityje

61. pabrėžia, kad nusikaltimai aplinkai yra visuotinė grėsmė gamtos išsaugojimui, darniam vystymuisi, stabilumui ir saugumui;
62. pabrėžia, kad neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais turėtų būti priskiriama sunkiems nusikaltimams, kaip apibrėžta JT konvencijoje prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, siekiant palengvinti tarptautinį bendradarbiavimą, visų pirma tais atvejais, kai prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais bei jų vartojimas kelia didelę būsimų pandemijų grėsmę;
63. ragina Komisiją peržiūrėti ES kovos su neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais veiksmų planą, siekiant užkirsti kelią šiai neteisėtai prekybai; teigiamai vertina Komisijos paskelbtą priemonių, kuriomis siekiama veiksmingai uždrausti prekybą dramblio kaulu ES, projektą; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ir valstybes nares imtis tarptautinių veiksmų siekiant sustabdyti dramblio kaulo paklausą ir šalinti pagrindines neteisėtos dramblių medžioklės krizės priežastis, stiprinant bendradarbiavimą su Afrikos šalimis ir joms teikiamą pagalbą; ragina persvarstyti Nusikaltimų aplinkai direktyvą¹³ išplečiant jos taikymo sritį ir įtraukiant konkrečias nuostatas dėl sankcijų, siekiant užtikrinti, kad nusikaltimai aplinkai, įskaitant neteisėtą žvejybą, nusikaltimus laukinei gamtai ir su mišku susijusius nusikaltimus, būtų pripažinti sunkiais nusikaltimais ir už juos būtų tinkamai baudžiama, ypač atsižvelgiant į organizuotą nusikalstamumą, taip sukuriant stiprias atgrasomąsias priemones;
64. primygtinai ragina neteisėtos prekybos laukiniais augalais ir gyvūnais tiekimo, tranzito ir paskirties šalis gilinti savo bendradarbiavimą, siekiant kovoti su tokia prekyba visoje grandinėje; visų pirma primygtinai ragina tiekimo šalių vyriausybes: i) pagerinti teisinės valstybės principo taikymą ir sukurti veiksmingas atgrasomąsias priemones stiprinant baudžiamųjų veikų tyrimą, baudžiamąjį persekiojimą ir nuteisimą; ii) priimti griežtesnius įstatymus, pagal kuriuos neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais būtų laikoma sunkiu nusikaltimu, kuriam būtų teikiama tiek pat dėmesio, kaip ir kitoms tarptautinio organizuoto nusikalstamumo formoms, iii) skirti daugiau išteklių kovai su nusikaltimais, susijusiems su laukiniais augalais ir gyvūnais, visų pirma siekiant stiprinti prekybos laukiniais augalais ir gyvūnais teisės aktų vykdymą, prekybos kontrolę, stebėseną, susekimą ir konfiskavimą muitinėse; iv) vykdyti visiško korupcijos netoleravimo politiką;
65. pažymi, kad nusikaltimai aplinkai kelia grėsmę žmonių saugumui, nes kenkia pragyvenimui svarbiems ištekliams, sukelia smurtą ir konfliktus, skatina korupciją ir daro kitokią žalą; primygtinai ragina ES kovą su nusikaltimais aplinkai laikyti svarbiausiu strateginiu politiniu prioritetu tarptautinio teismo bendradarbiavimo srityje ir daugiašaliuose forumuose, pirmiausia skatinant laikytis daugiašalių aplinkos susitarimų patvirtinant sankcijas, keičiantis geriausia praktika ir skatinant išplėsti Tarptautinio baudžiamojo teismo veiklos sritį, į pastarąją įtraukiant ekocidui prilyginamas nusikalstamas veikas; ragina Komisiją ir valstybes nares skirti

¹³ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28).

pakankamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius nusikaltimų aplinkai prevencijos, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už juos tikslais;

66. pabrėžia, kad, vykstant tarptautinės teisės raidos procesui, į pastarąją buvo įtrauktos tokios naujos sampratos, kaip bendras žmonijos paveldas, darnus vystymasis ir ateities kartos, tačiau akcentuoja, kad nesama nuolatinio tarptautinio mechanizmo, kurį taikant būtų stebima žala aplinkai ir jos naikinimas, dėl kurio ilgainiui pakinta pasaulio išteklių ar ekosisteminės paslaugos, bei ši problema būtų sprendžiama; šiuo tikslu ragina ES ir valstybes nares pritarti paradigmui pokyčiui, kad į tarptautinę aplinkos teisę būtų įtrauktas ekocidas ir ateities kartų teisė;

o

o o

66. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisija.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	13.7.2021
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 16 -: 1 0: 9
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Michèle Rivasi, Marc Tarabella, Miguel Urbán Crespo, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Ewa Kopacz, Iskra Mihaylova, Marlene Mortler, Patrizia Toia

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

16	+
ID	Dominique Bilde, Gianna Gancia
NI	Antoni Comín i Oliveres
Renew	Charles Goerens, Iskra Mihaylova, Jan-Christoph Oetjen, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Pierfrancesco Majorino, Marc Tarabella, Patrizia Toia
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Michèle Rivasi

1	-
ID	Bernhard Zimniok

9	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Ewa Kopacz, Marlene Mortler, Janina Ochojska

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė